

Wagenings Bitter

Door Johan Verreth

“Tweede kamerlid Lucassen stuurt een bloemetje naar zijn voormalige burenen!” kopte mijn krant. Eerst de brievenbus vol pissen maar... je zegt het met een bloemetje!

Heérlijk toch, die opleving van normen en waarden? Sinds Pim Fortuin zijn revolutie ontketende, zijn ze weer helemaal op orde, en heeft de gewone burger het vrije woord. Een hele geruststelling. Ik ondervind het dagelijks. Onlangs werd ik door een gefrustreerde oud-student verweten het geld van de Nederlandse belastingbetaler te verkwisten. Ik wou namelijk de brongegevens van een onderzoek dat we vorig jaar hadden uitgevoerd niet zomaar afgeven. Hoe bestond het? Ja, dat er nog zoiets is als intellectueel eigendom, en dat één persoon niet hetzelfde is als “de Nederlandse belastingbetaler”, en dat een universiteit er niet is voor één individueel bedrijf of maatschappelijke organisatie, maar wel graag werkt met ... dat gaat in zo een emotie aan de discussie voorbij.

Het voorval heeft lang nagezinderd. Het steekt, zeker als iemand die je respecteert, zulke lulkoek verkoopt. Is dit het denkniveau geworden in ons land en is het ook al in ons aquacultuurwereldje geslopen? Misschien moet ik er ook niets méér van verwachten. Waar kneuterigheid overheerst, kan geen grootsheid groeien. Kijk dan eens naar de voedingssector. Wageningen is het hart van de *Food Valley*. Een grandioze uitvinding van onze universiteit die al jaren geleden in Brussel en andere buitenlanden tot rode koontjes van afgunst en bewondering leidde. Afgelopen zaterdag kopte de Gelderlander nog:

“Nestlé uit Zwitserland, Kellogg uit Amerika, Hansen uit Denemarken, het Franse Danone en Fromageries Bel (van de Leerdammer en LaVache qui rit)... het zijn grote namen die het Wageningse Top Institute Food and Nutrition (TIFN) aan zich heeft weten te binden...” Die industrie weet wel waar de kennis zit en hoe je die voor je kar spant: door een langdurige verbintenis te maken, met geld erbij. Dan kan je praten over gezamenlijke programma's of innovatiethema's. En als dit te groot is, zijn er nog altijd innovatiecentra of proefboerderijen, zoals die bestaan voor de varkensteelt of melkveehouderij. In de aquacultuur praten we al 20 jaar over dergelijke samenwerking maar echt van de grond komen... nee. Ja, natuurlijk, er is nog een blauwe maandag zoiets als een Innovatie Platform Aquacultuur geweest, maar ik heb er nooit wat mee gehad. Om te innoveren moet je wel visie hebben en dat heb ik nooit kunnen ontdekken in dat platform. Het was meer een rangeerstation voor subsidies en toen deze opdroogden, was het ook gelijk afgelopen met dat IPA. Een half jaar geleden heeft de moeder van ons allen, het NGvA, een avondje georganiseerd onder de titel “Heeft de Nederlandse visteelt nog toekomst?” Ik vond het redelijk ontluisterend. Veel onderling gekissebis,

vooral uitleggen waarom iets niet kan, weinig visie op waar het naartoe moet. En wie mogelijk wel ideeën had hield de lippen op elkaar. Dat is het beeld anno 2010: een steeds meer gesloten wereldje, bang voor de boze buitenwereld, en daarbinnen, ieder voor zich, en na ons de zondvloed.

Wat is er toch in de voorbije 25 jaar misgegaan? Waar is de tijd dat onze vistelers bruisten van ideeën en zelfvertrouwen? Ik zie nog steeds Evert Liewes, Wout Dekker, Herre Hogendoorn, Renger Dijkema en ondergetekende brainstormen over een organisatie (NGvA) die Nederland naar het voorplan zou brengen van de Europese aquacultuur. Zalminindustrie in Noorwegen? Die paar hobbyisten mochten die naam nauwelijks dragen. Zeebaars in de Middellandse Zee? Die werd alleen nog maar gevangen, en de Europese forelteelt was al decennia vastgevoerd. Maar hier, in Nederland, gebeurde het: recirculatiesystemen werden van de grond getild, meerval en paling op industriële schaal geproduceerd. Nooit eerder gezien. Viskweek op wetenschappelijke basis. Ja, Nederland was net zoals in de melkveehouderij en pluimveeteelt bezig met een enorme technologiepush die de wereld op zijn kop ging zetten. Ik zie me nog, overigens rijkelijk geïnspireerd door een La Chouffe en Westmalle Tripel, met Jan van Rijsingen en kornuiten dromen van een "Holland Fish" dat, zoals Nederland Distributieland of Frau Aantje, ervoor zou zorgen dat onze kennis en kunde internationaal vermarkt zou worden. Het NGvA is er gekomen, ja, vierde zelfs zijn 25-jarig bestaan. Holland Fish is helaas een droom gebleven. Toch jammer want onze buitenwereld staat niet stil. En er zijn zoveel kansen. Neem nou die Vietnamese pangasiusteelt. Wat een inspiratiebron. Dezelfde "we're gonna make it" mentaliteit van 25 jaar geleden in Nederland. In 10 jaar tijd van een soort Nederlandse meervalsector uitgroei tot eentje die bijna even groot is als die van de zalm. Maar, anders dan destijds

hier in Nederland, geen wetenschappelijke achtergrond, geen innovatie, alleen maar produceren! Daar is dus nog een wereld te winnen voor Nederlandse kennis en ondernemerschap! Helaas merk ik daar weinig van. Ook niet als ik in Europa de "recirculatieteelt" moet verdedigen. De dienst in RAS-land wordt al lang niet meer uitgemaakt door ons Nederlands bedrijfsleven. Denen, Noren, Israëli en Amerikanen zetten de scene. Ik hoor vaak in Nederland misplaatste meewarigheid met deze concurrentie. Maar is dat niet typerend voor de mentaliteit in dit knollenlandje? Zelfgenoegzaamheid is nooit ver, en het zich wentelen in het eigen gelijk, terwijl de buitenwereld het al lang niet meer geeft, hoort blijkbaar in de tijdsgesest.

Beste lezers, laat dit jubileum Bitter nou niet te bitter eindigen. Er is altijd zonneschijn na de regen, en als zelfs hufter Lucassen het meent goed te kunnen maken bij de burens, dan is er in ons vissenlandje nog best wat te winnen. Nederland heeft nog steeds een naam in RAS-land, we hebben top ondernemers die voor geen kleintje vervaard zijn, uitstekende mengvoederbedrijven, en zelfs gespecialiseerde vissenartsen. Stop nou dat geweeklaag over de meerval die door claresse om zeep wordt geholpen of over de claresse die kapot gaat door die enge pangasiusimport, of over de palingkwekers wiens leven onmogelijk is geworden door die groene sportvissers en ander gespuis. Zit niet te kiftan op elkaar, maar ziet de kracht van het samenwerken. Maak een Top Instituut waar je de innovatievoorsprong kan bewerkstelligen; creëer je Holland Fish of je Netherlands Aqua Platform die zorgt voor business in andere landen, en ja, deel met elkaar informatie. Oh, zo belangrijk!

Dan mag ik uitkijken naar het gouden jubileum, en tegen die tijd, belofte, stuur ik het NGvA een bloemetje!

Johan Verreth